

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและเรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทอ่าน 5 ประเภท ได้แก่ ประเภทบรรยาย ประเภทจัดลำดับ ประเภทเปรียบเทียบ ประเภทเหตุ-ผล และประเภทปัญหาและข้อแก้ไข ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและเรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทบรรยายสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน
2. นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทจัดลำดับสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน
3. นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทเปรียบเทียบสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่อง

จากบทอ่าน

4. นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทเหตุ-ผลสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน

5. นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง มีความเข้าใจในบทอ่านประเภทปัญหาและข้อแก้ไขสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดดอกไม้สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน เลือกตัวอย่างประชากรโดยการนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 3 ห้องเรียน มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเลือกห้องที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน 2 ห้อง จากนั้นนำผลที่ได้มาทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) พบว่า นักเรียนทั้ง 2 ห้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 จากนั้นเลือกกลุ่มทดลองโดยการจับฉลาก ได้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 25 คน เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน และกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 25 คน เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นข้อสอบปรนัย (เลือกตอบ) ชนิด 4 ตัวเลือก โดยแยกเป็นแบบทดสอบตามลักษณะโครงสร้างการเขียน 5 ประเภท ประเภทละ 8 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ แบบทดสอบที่สร้างยึดระดับความเข้าใจในการอ่าน 4 ระดับ ที่อ้างถึงในนิรันดร์ สุกโชติรัตน์ (2532) แบบทดสอบมี

คุณสมบัติตรงตามเกณฑ์คือมีความยากระหว่าง 0.20 - 0.80 มีค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไปทุกข้อ และมีความเที่ยง .84 หาความยากง่ายของบทอ่านที่ใช้ในแบบทดสอบโดยวิธีที่สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2532) ปรับจากหลักของ อีฟราย (E. Fry, 1977)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างแผนการสอนจำนวน 30 แผน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองละ 15 แผน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม จากนั้นนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร
2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง โดยกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน และกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ใช้เวลาสอน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน แบ่งการสอนเป็นกลุ่มทดลองละ 3 คาบ (60 นาที) ต่อ 1 วัน เมื่อจบการสอนในแต่ละชั่วโมงให้นักเรียนทำแบบฝึกความเข้าใจบทอ่าน เพื่อว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านเพียงใด
3. หลังจากทดลองสอนตามแผนการสอนทั้ง 30 แผนแล้ว ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

วิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทบรรยายหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
2. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทจัดลำดับหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
3. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทเปรียบเทียบหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง

ที่อ่านและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

4. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทเหตุผลหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

5. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทปัญหาและข้อแก้ไขหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทบรรยายสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทจัดลำดับสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทเปรียบเทียบสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทเหตุ-ผลสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทปัญหาและข้อแก้ไขสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน" ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถอภิปรายในประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทบรรยายสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน หลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทบรรยายสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทอ่านประเภทบรรยาย เป็นบทอ่านที่มีโครงสร้างการเขียนที่เป็นพื้นฐานที่สุด ดังที่เฟิร์น ซี มอสโควิทซ์ (Fern C. Moskowitz, 1988) ทำการวิจัยพบว่า โครงสร้างข้อเขียนเชิงบรรยายเป็นโครงสร้างที่ง่ายและเป็นพื้นฐานมากที่สุด สอนให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายที่สุด และการสอนอ่านบทอ่านประเภทบรรยายโดยให้นักเรียนทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง จะช่วยให้นักเรียนแยกแยะใจความสำคัญและรายละเอียดของบทอ่านได้ง่ายและเป็นระบบ เห็นภาพพจน์มากกว่าการเขียน ซึ่งการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องจะทำให้มองเห็นความคิดรวบยอดและภาพรวมของบทอ่านนั้นได้เร็วขึ้นและชัดเจนกว่า สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอส ที โจนส์ (S. T. Jones, 1984) ที่พบว่าการสอนอ่านโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องมีผลทำให้การเรียนรู้คำศัพท์ และความเข้าใจในการอ่านบทอ่านแบบการเล่าเรื่องดีกว่าการสอนแบบปกติ และเนื่องจากบทอ่านประเภทบรรยายเป็นบทอ่านที่ไม่มีคำสัญญาณชี้แนะในการอ่าน จึงอาจทำให้นักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่านเกิดความสับสน ไม่สามารถเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดจากบทอ่านได้อย่างครบถ้วน จึงไม่สามารถเรียบเรียงออกมาเป็นงานเขียนได้อย่างสมบูรณ์

2. นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านมีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านประเภทจัดลำดับ ประเภทเปรียบเทียบ ประเภทเหตุ-ผล และประเภทปัญหาและข้อแก้ไขสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน หลังการทดลอง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านทั้ง 4 ประเภท คือ ประเภทจัดลำดับ ประเภทเปรียบเทียบ ประเภทเหตุ-ผล และประเภทปัญหาและข้อแก้ไข สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการอ่านบทอ่านทุกประเภท ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการสอนอ่านโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สแลทเทอร์ และคนอื่น ๆ (Slater and Others, 1985) ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังแสดงโครงสร้างของเรื่อง จะมีความสามารถในการอ่านบทอ่านที่มีโครงสร้างข้อเขียน 4 แบบคือ ข้อเขียนแบบเปรียบเทียบ แบบบรรยาย แบบเหตุ-ผล และข้อเขียนแบบปัญหาข้อแก้ไขสูงขึ้นและมีความเข้าใจเรื่องได้ดีกว่ากลุ่มที่สอนโดยไม่ได้ใช้แผนผังแสดงโครงสร้างของเรื่อง นอกจากนี้จากงานวิจัยของ นพดล ปุชูประเสริฐ (2533) ยังพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านมีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านภาษาอังกฤษที่มีโครงสร้างการเขียน 5 ประเภทสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการอภิปราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดี เรย์ รุทเซล (D. Ray Reutzell, 1985) ที่ได้ศึกษาวิจัยการสอนอ่านโดยใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีเน้นการอภิปรายและการตอบคำถาม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การที่นักเรียนในกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจในการอ่านบทอ่านทั้ง 5 ประเภทสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ทั้งนี้เพราะการสอนโดยที่ให้นักเรียนทำแผนผังสรุปโยงเรื่องหลังการอ่าน จะทำให้ผู้อ่านต้องใช้ความคิด วิเคราะห์และจินตนาการในเรื่องที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา ทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างละเอียด

และเป็นลำดับขั้นตอนดังแนวคิดของสตาฟเฟอร์ (Stauffer, 1980) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมซึ่งต้องใช้ความคิดในขณะที่อ่าน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เพราะการสอนอ่านโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน เป็นกิจกรรมการอ่านที่ผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิด และวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ในการแยกแยะใจความสำคัญและรายละเอียดต่าง ๆ ในบทอ่าน โดยจัดแยกเป็น กลุ่มตามความสัมพันธ์ แล้วสรุปโยงความสัมพันธ์นั้นเข้าด้วยกันตามเนื้อความและ โครงสร้างของบทอ่านประเภทต่างๆ จึงทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ ของรายละเอียดในบทอ่านนั้นได้อย่างชัดเจนมีระบบและเป็นลำดับขั้นตอน และยัง ช่วยให้นักเรียนสามารถจำใจความสำคัญของบทอ่านนั้นได้ง่ายและดียิ่งขึ้น ดังเช่น งานวิจัยของ อัลเวอร์แมน (Alverman, 1982) ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการ ทำแผนผังสรุปโยงเรื่องสามารถจำใจความสำคัญได้ถึงร้อยละ 73 ในขณะที่ นักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านแบบปกติจำได้เพียงร้อยละ 57

นอกจากนี้การให้นักเรียนได้มีโอกาสอ่านบทอ่านที่มีโครงสร้างการเขียน ต่างกัน 5 ประเภทนี้ ยังทำให้นักเรียนได้รู้จักวิเคราะห์โครงสร้างงานเขียนแต่ละ ประเภท เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่อ่าน สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี จากงานวิจัยของ บาร์ทเลท และคนอื่น ๆ (Bartlett and Others, 1984) พบว่าการสอนใช้โครงสร้างการเขียนในการสอนอ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านมีการพัฒนาความจำและความเข้าใจมากกว่า เนื่องจากโครงสร้างข้อเขียน จะมุ่งให้นักเรียนค้นหารูปแบบของการเรียบเรียง ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน จึงทำให้ผู้อ่านสามารถตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญของบทอ่านได้

จากการสังเกตการสอนของผู้วิจัยยังพบว่านักเรียนในกลุ่มที่เรียนโดย การทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน มีความสนใจและมีบรรยากาศในการเรียน สนุกสนานกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่อง มาจากการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน เป็นกิจกรรมการเรียนที่ผู้เรียนได้แสดง ออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ มีการวาดรูปเพื่อประกอบเป็นแผนผังหลาย ๆ ประเภท ซึ่งในการวาดแผนผังนั้นมีความยืดหยุ่นสามารถทำได้หลายรูปแบบ แม้ใน บทอ่านประเภทเดียวกัน ไม่ถือว่ารูปแบบใดถูกต้องที่สุด นักเรียนจึงไม่เกิดความ เบื่อหน่ายในระหว่างการทำกิจกรรม และเมื่อทำกิจกรรมนี้เป็นกลุ่มยังทำให้

นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสามารถร่วมมือทำแผนผังสรุปโยงเรื่องกันได้ทั่วถึงทุกคน ซึ่งต่างจากการสอนอ่านโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่านที่นักเรียนใช้รูปแบบขั้นตอนการเขียนอย่างเดิมทุกครั้งในการเขียนทุก ๆ บทอ่านไม่ว่าจะมีโครงสร้างการเขียนประเภทใด และเมื่อทำกิจกรรมกลุ่มก็มักจะมีเพียงนักเรียนคนเดียวที่คิดและเขียนเรื่อง จึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้และรู้สึกว่าเป็นการเรียนที่ยากกว่าปกติ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การสอนอ่านโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านจะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการอ่านและมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องหลังจากการอ่านบทอ่านแต่ละประเภท เป็นการสอนแบบใหม่ซึ่งต่างไปจากการสอนทั่วไปที่ให้นักเรียนตอบคำถามหรือทำแบบฝึกหัดหลังการอ่านเพียงอย่างเดียว ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง พบว่านักเรียนมีความสนใจและแสดงความกระตือรือร้นที่จะร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างตั้งใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โฮล์มส์ และพิทเทลแมน (Heimlich and Pittleman, 1986) ที่ได้เสนอว่าแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านจะสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ทุกระดับอายุ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดในขณะที่อ่านอย่างกระตือรือร้น ทำให้บรรยากาศในการเรียนคึกคัก มีชีวิตชีวา และให้ผลการเรียนที่ดี เมื่อให้ผู้เรียนทำกิจกรรมนี้เป็นกลุ่ม ซึ่งตรงกับแนวคิดของ อัลเวอร์แมน (Alverman, 1982) ที่ว่า แผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพพจน์ในเรื่องที่อ่านอย่างชัดเจนและทำให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดในขณะที่อ่าน และยังทำให้บรรยากาศการเรียนสนุกสนาน ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าการสอนอ่านโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน นับว่าเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งในการสอนความเข้าใจในการอ่านในระดับประถมศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และรายละเอียดของบทอ่านได้ ทำให้จำเรื่องราวและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็ว มีความยืดหยุ่นในการนำไปใช้ สามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี ดังผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ที่กล่าวมาในข้างต้น

3. อภิปรายผลจากการสังเกตของผู้วิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเกตความสนใจในการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทดลอง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนมาก รวมทั้งให้ความร่วมมือในการเรียนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน เป็นการสอนวิธีใหม่ที่นักเรียนยังไม่เคยเรียนมาก่อน และเป็นวิธีที่ให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมการอ่านและฝึกฝนการอ่านด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจและมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้การให้นักเรียนรู้จักและได้มีโอกาสอ่านบทอ่านที่มีโครงสร้างการเขียนหลายประเภท ยังเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนให้เกิดความอยากอ่าน และอยากทราบว่าในการสอนครั้งต่อไปจะได้อ่านบทอ่านประเภทใด นักเรียนจึงไม่เกิดความเบื่อหน่าย และการให้นักเรียนอ่านบทอ่านประเภทต่าง ๆ ยังทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เรื่องที่ตนอ่านนั้นใช้โครงสร้างการเขียนประเภทใด มีรายละเอียดและใจความสำคัญอย่างไรบ้าง และในการสอนอ่านครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำสื่อการเรียนการสอนและเกมต่าง ๆ มาประกอบการสอนอ่าน ซึ่งพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบและมีความกระตือรือร้นในการอ่าน และการทำกิจกรรมอยู่เสมอ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านดีขึ้น

อีกประการหนึ่ง ในการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยสังเกตพบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านจะให้ความสนใจในการอ่านมากกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง เป็นการสอนที่ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสวาดแผนผังเป็นรูปต่าง ๆ นักเรียนจะชอบ และเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะสร้างแผนผังในรูปแบบใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางความคิดซึ่งแผนผังที่นักเรียนให้ความสนใจมากที่สุด คือ การทำแผนผังสรุปโยงเรื่องของบทอ่านประเภทจัดลำดับ เนื่องจากเป็นโครงสร้างบทอ่านที่ง่ายไม่ซับซ้อนมีลำดับขั้นตอนชัดเจน สามารถทำเป็นแผนผังสรุปโยงเรื่องได้หลายรูปแบบ และยังทำให้จำเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษาและครูผู้สอน

1. ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยการนำเทคนิคการสอนอ่านใหม่ ๆ ที่ได้ผลดีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนอาจศึกษาวิธีการสอนความเข้าใจในการอ่าน โดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องและการเขียนเรื่องจากบทอ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น
3. ครูผู้สอนควรหาบทอ่านประเภทต่าง ๆ จากวารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ฯลฯ มาให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ รวมทั้งจัดหาสื่อการสอนเพื่อเร้าความสนใจของนักเรียนมาใช้ในการสอน เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านและได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องและการเขียนเรื่องจากบทอ่านกับนักเรียนประถมศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ นอกเหนือจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวมทั้งมีการทำการวิจัยกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาต่อไป
2. ควรนำวิธีการสอนความเข้าใจในการอ่านโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องไปทดลองใช้กับวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น เพื่อศึกษาผลของการสอนได้ชัดเจนขึ้น
3. ควรมีการนำวิธีสอนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องไปทดลองใช้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น สอนก่อนการอ่าน ระหว่างอ่าน หลังการอ่าน หรือใช้ในการนำเสนอบทเรียน หรือการสรุปบทเรียน เพื่อการศึกษาวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ควรนำเอาวิธีการสอนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องไปทดลองใช้ในการสอนทักษะทางภาษาอื่น ๆ เช่น ทักษะการเขียนเรียงความ โดย

สามารถนำแผนผังสรุปโยงเรื่องมาใช้เป็นโครงร่างของเรื่องก่อนการเขียนเรียง
ความ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนเรื่องอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน

5. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก เช่น เจตคติ และ
ความสนใจของทั้งผู้เรียนและครูผู้สอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย